

Udskriftsdato: 20. december 2025

BEK nr 739 af 28/06/2012 (Historisk)

**Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om uddannelsen til højere
handelseksamen (hhx-bekendtgørelsen)
(Gruppeprøve i studieområdet del 2 (erhvervscase))**

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Ministeriet for Børn og Undervisning, j.nr.
024.05L.391

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 777 af 26/06/2013

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om uddannelsen til højere
handelseksamen (hhx-bekendtgørelsen)
(Gruppeprøve i studieområdet del 2 (erhvervs-case))

§ 1

I bekendtgørelse nr. 691 af 23. juni 2010 om uddannelsen til højere handelseksamen (hhx-bekendtgørelsen), som ændret ved bekendtgørelse nr. 1058 af 8. september 2010, foretages følgende ændring:

1. Bilag 2, Studieområdet, affattes som bilag 1 til denne bekendtgørelse.

§ 2

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2012 og har virkning for elever, der følger undervisning og aflægger prøve i studieområdet efter denne dato, dog ikke for om- eller sygeprøve vedrørende sommerterminen 2012.

Ministeriet for Børn og Undervisning, den 28. juni 2012

P.M.V.
LARS MORTENSEN

/ Mads Bentzen

Studieområdet – hhx, juni 2012**1. Identitet og formål**

Studieområdet er et samarbejde mellem fag inden for og på tværs af hhx-uddannelsens faglige hovedområder: humaniora og samfundsvidenskab, herunder særligt økonomiske fagområder. I studieområdet arbejdes med teorier og metoder i relation til individ, virksomhed og samfund i tilknytning til almenmenneskelige spørgsmål og kulturelle, økonomiske og politiske fænomener.

Studieområdet udfolder en vifte af metodiske og flerfaglige aspekter, som tilsammen styrker elevernes studiekompetence. Eleverne skal udvikle bevidsthed om metodebegreber og evne til kritisk at håndtere såvel faglige metoder som studiemetoder i flerfaglige sammenhænge, hvilket bidrager til at kvalificere deres valg af studieretning og senere videregående uddannelse. Studieområdet udvikler desuden elevernes bevidsthed om fagenes identitet, forskellighed og samspil om konkrete problemstillinger. Studieområdet udfordrer elevernes kritiske sans og fremmer deres evne til at anvende viden på praktiske og teoretiske problemstillinger af almen, økonomisk og samfundsmæssig karakter.

Studieområdet medvirker til, at eleverne videreudvikler forståelse af sig selv som individer og borgere i et demokratisk samfund, styrker evnen til at forholde sig ræsonnerende til omverdenen og udvikler forståelsen af menneskers forskellighed på baggrund af personlige, sociale og kulturelle faktorer.

2. Faglige mål og fagligt indhold**2.1. Faglige mål**

De faglige mål for studieområdet er, at eleverne skal kunne:

- anvende teori og metode fra studieområdets fag
- analysere en problemstilling ved at kombinere viden fra flere forskellige fag
- anvende fagligt relevante studiemetoder selvstændigt og produktivt
- reflektere over og vurdere forskellige fags og faglige metoders muligheder og begrænsninger
- søge og behandle relevant faglig information
- anvende it på en måde, der understøtter opfyldelse af de øvrige faglige mål
- strukturere og formidle fagligt stof mundtligt og skriftligt.

2.2. Fagligt indhold

Studieområdet er organiseret i tre dele, som hver for sig og til sammen profilerer hhx-uddannelsens faglige hovedområder. Undervisningen skal tilrettelægges med progression i faglighed og studiekompetence. Ud over de angivne fag i hver del kan skolen inddrage andre fag, når de bidrager til at styrke studieområdets identitet.

Del 1

Studieområdet del 1 omfatter en uddannelsestid på minimum 150 timer.

Der arbejdes med at udvikle elevernes evne til at forholde sig analytisk og reflekterende til faglig viden. Gennem arbejde med virkelighedsnære problemstillinger udvikler eleverne deres evne til at sammenholde viden og metoder fra forskellige fag. Endvidere arbejdes med grundlæggende faglige metoder og studiemetoder.

Del 1 består af tre flerfaglige områder:

- 1) Kultur og sprogområdet, der dels beskæftiger sig med grundlæggende viden om sprog og om sammenhængen mellem sprog, kultur og kommunikation, dels med anvendelse af forskellige kommunikationsformer samt mundtlige og skriftlige genrer i forbindelse med konkrete kulturelle problemstil-

linger i almene og/eller erhvervsmæssige sammenhænge. I dette område indgår fagene dansk og fremmedsprog med tilsammen ca. 45 timer.

- 2) Det samfundsøkonomisk/samfundsfaglige område, der beskæftiger sig med grundlæggende viden og begreber fra sociologi, samfundsøkonomi og politologi til at diskutere aktuelle samfundsmæssige problemstillinger. I dette område indgår fagene international økonomi og samfunds-fag med tilsammen ca. 40 timer, heraf samfunds-fag mindst 25 timer.
- 3) Det erhvervsøkonomiske område, der beskæftiger sig med grundlæggende viden og begreber om virksomheder og deres omverden til at diskutere aktuelle erhvervsøkonomiske problemstillinger. I dette hovedområde indgår fagene virksomhedsøkonomi og afsætning med tilsammen ca. 40 timer.

Matematik skal indgå med ca. 25 timer i det samfundsøkonomisk/samfunds-faglige og/eller det erhvervsøkonomiske område på en måde der sikrer, at fagets anvendelsesaspekt bringes i spil.

I mindst ét af de tre områder skal indgå en innovations- og iværksætterorienteret dimension.

Del 2 (erhvervs-case)

Studieområdet del 2 omfatter en uddannelsestid på minimum 60 timer. Afsætning og virksomhedsøkonomi indgår med ca. lige store andele.

Der arbejdes videre med at udvikle elevernes evne til på et metodisk og fagligt grundlag at indsamle intern og ekstern information om en eller flere virksomheder. Informationerne analyseres med henblik på at identificere virksomhedens kritiske succesfaktorer og udfordringer. På baggrund heraf skitseres mulige handlingsalternativer.

Der arbejdes med på et autentisk grundlag at udvikle elevernes evne til at forholde sig kritisk og reflekterende til informationer om en virksomheds interne og eksterne forhold ved hjælp af faglige metoder inden for fagene afsætning og virksomhedsøkonomi. Desuden arbejdes der med elevernes evne til at reflektere over, hvad der er karakteristisk for de faglige metoder, der anvendes i fagene afsætning og virksomhedsøkonomi og disses evne til at forklare forskelle og ligheder i forhold til metoder, der anvendes i andre typer af fag.

Del 3 (det internationale område)

Studieområdet del 3 omfatter en uddannelsestid på minimum 60 timer. Dansk, samtidshistorie, international økonomi og fremmedsprog indgår med ca. lige store andele.

I det internationale område arbejdes med analyser og vurderinger af problemstillinger vedrørende udviklingen i menneskesyn, værdigrundlag og samfundsøkonomiske forhold. Dette belyses i et internationalt perspektiv under anvendelse af relevant kultur-, historisk og samfunds-faglig teori og metode især fra fagene dansk, samtidshistorie, international økonomi og fremmedsprog.

Undervisningen tilrettelægges som kursusforløb. Desuden arbejder eleverne med en selvvalgt problemstilling, der kombinerer relevante fag. Eleverne videreudvikler deres evne til at vurdere forskellige fags bidrag til problemstillingen og faglige metoders muligheder, begrænsninger og betydning for arbejdet. Endvidere arbejdes fortsat med kritisk refleksion over konklusioner og faglige metoder.

3. Tilrettelæggelse

3.1. Didaktiske principper og arbejdsformer

Der skal anvendes forskellige arbejdsformer under hensyn til elevforudsætninger. Undervisningen tilrettelægges med variation og progression, således at stadig flere studiemetoder og arbejdsformer tages i brug. Der skal indgå case- og/eller projektorienterede arbejdsformer i alle dele af studieområdet. Eleverne indgår i dialog om tilrettelæggelsen af undervisningen. Elevernes arbejde omfatter et bredt spektrum af udtryksformer, herunder indgår skriftligt arbejde som en særlig studieforberegende arbejdsform med proces- og produktorienterede skrivelser. Der ydes vejledning i et omfang og på en sådan måde, at elevernes arbejdsproces understøttes.

Del 1

Undervisningen tilrettelægges som temaer, hvis belysning kræver flere fag inden for de tre områder i del 1. Fokus i de enkelte temaforløb skal være klart formuleret og skal give anledning til refleksion både over faglige mål og indholdsmæssige og fagligt metodiske problemstillinger. Der skal i arbejdet inddrages en række fagligt relevante studiemetoder og arbejdsformer, herunder skriftligt arbejde.

Undervisningen gennemføres, således at eleverne i arbejdet med de faglige spørgsmål og metoder udvikler faglige kompetencer, selvstændighed og samarbejdsevne. Det skal ske gennem undersøgende arbejdsprocesser samt ved at veksle mellem deduktive og induktive tilgange. Arbejdet tilrettelægges med progression og i et samspil med de faglige mål for fagene.

Del 2

Undervisningen tilrettelægges med et overordnet fokus på erhvervsøkonomisk metode og anvendelse af fagenes teori og terminologi på en måde, der skaber bevidsthed om det karakteristiske ved disse fags metoder. Der arbejdes i casebaserede forløb, fortrinsvis i grupper med informationsindsamling, analyse og opstilling af handlingsalternativer med udgangspunkt i konkrete virksomheder.

Der skal i arbejdet inddrages en række fagligt relevante studiemetoder. Undervisningen skal tilrettelægges, således at elevernes arbejde med faglig teori og metode videreudvikler deres faglige kompetencer, selvstændighed, samarbejdsevne og refleksive tænkning. Det sker gennem videreudvikling af undersøgende og spørgende arbejdsprocesser. Der indgår skriftligt arbejde, der understøtter elevernes læring i arbejdet med casen.

Del 3

Teamet/skolen vælger en tematisk ramme, der har et internationalt perspektiv, og som sikrer, at relevante faglige mål i de involverede fag tilgodeses. Undervisningen tilrettelægges med progression, og der udfoldes en vifte af mulige emner, der danner baggrund og inspiration for individuel fordybelse i udvalgte emner.

Der skal i arbejdet inddrages en række fagligt relevante studiemetoder. Undervisningen tilrettelægges, således at elevernes arbejde med de faglige emner og metoder videreudvikler deres faglige kompetencer, selvstændighed, samarbejdsevne og refleksive tænkning. Det skal ske gennem undersøgende og spørgende arbejdsprocesser. Omdrejningspunktet er elevens individuelle udarbejdelse og behandling af en problemformulering, der danner grundlag for en synopsis om det valgte emne.

I del 3 indgår skriftligt arbejde, der understøtter elevernes refleksion over områdets tema og det løbende arbejde med problemformulering og synopsis.

3.2. It

Undervisningen i alle studieområdets dele tilrettelægges, således at fagligt relevante informationsteknologiske værktøjer inddrages som en integreret del af elevernes arbejde med at strukturere deres opgave- og projektløsninger og med at udarbejde og formidle deres arbejde.

Endvidere indgår relevante informationsteknologiske værktøjer og programmer i forbindelse med elevernes arbejde med at indsamle og behandle informationer. Undervisningen i studieområdet skal sikre, at elevernes evne til kritisk vurdering af informationer fortsat styrkes.

4. Evaluering

4.1. Løbende evaluering

Den løbende evaluering skal sikre, at eleverne reflekterer over deres faglige udvikling i studieområdet og deres udvikling fra grundskoleelever til gymnasieelever og senere til studerende. Den skal gennem et bredt spektrum af evalueringsformer stimulere elevernes refleksion over deres udbytte af undervisningen.

Evaluering efter del 1

Senest ved slutningen af første år afholdes en intern evaluering under prøvelignende former med udgangspunkt i en af skolen valgt prøveform.

I bedømmelsen lægges vægt på, i hvor høj grad den enkelte elev er i stand til med udgangspunkt i et flerfagligt tema med tilknytning til studieområdet del 1 at:

- fremlægge og diskutere arbejdet med en faglig problemstilling
- redegøre for metodeanvendelse på et elementært niveau
- reflektere over sin faglige udvikling i løbet af studieområdet del 1, herunder brug af forskellige arbejdsformer og studiemetoder
- formidle og strukturere sit arbejde.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.

4.2. Prøveformer

Der afholdes mundtlig prøve på grundlag af en centralt stillet case ved slutningen af andet år og på grundlag af en af skolen/teamet fastlagt tematisk ramme senest ved slutningen af tredje år. Eksaminandens prøvegrundlag er ved begge prøver en synopsis.

Del 2

Eksaminanderne udarbejder en synopsis af et omfang på tre til fem sider eksklusive bilag. Der gives ca. 48 timers forberedelse, dog ikke mindre end 48 timer. Synopsen udarbejdes i grupper, medmindre helt særlige faglige hensyn gør sig gældende, og skal danne grundlag for en samtale om relevante analyser, vurderinger og konklusioner og om gruppens/eksaminandens refleksioner over anvendelsen af teori og metode. I synopsen skitseres casevirksomhedens kritiske succesfaktorer, de udfordringer virksomheden står over for samt gruppens/eksaminandens forslag til, hvordan udfordringerne kan håndteres. Desuden indeholder synopsen metodeovervejelser, hvori gruppen/eksaminanden forklarer, hvordan fagene bidrager til arbejdet med casevirksomheden, og hvori de reflekterer kritisk over anvendelsen af teori og metode. Gruppen/eksaminanden kan vedlægge et antal bilag. Synopsen sendes til censor.

Eksaminator og censor skal samlet have kompetence inden for de fag, der indgår med størst vægt i elevens synopsis.

Skolen beslutter, om selve eksaminationen foregår individuelt eller gruppevis. Ved gruppevis eksamination tilrettelægges eksaminationen sådan, at der sikres grundlag for en individuel bedømmelse af den enkelte eksaminand, jf. pkt. 4.3. Når faglige forhold gør det nødvendigt, undtager skolen en eksaminand fra gruppevis eksamination.

Eksaminationstiden er ca. 24 minutter pr. eksaminand. Ved gruppevis eksamination kan eksaminationstiden pr. eksaminand forkortes med op til fire minutter.

Eksaminationen består af gruppens/eksaminandens præsentation af selvvalgte dele fra gruppens/eksaminandens synopsis og en efterfølgende samtale mellem gruppe/eksaminand og eksaminator med mulig inddragelse af censor.

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til nedenstående bedømmelseskriterier for studieområdet del 2. Uanset valg af eksaminationsform bedømmes eksaminanderne individuelt ud fra den mundtlige præstation alene.

Eksaminanden skal kunne:

- anvende faglig teori, metode og terminologi
- indsamle, analysere og vurdere informationer om virksomhedens interne og eksterne forhold
- argumentere fagligt gennem selvstændige ræsonnementer
- reflektere kritisk over brug af metoder
- formidle sit arbejde.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.

Del 3

Eleverne udarbejder i uddannelsestiden, jf. pkt. 3.1., individuelt en synopsis af et omfang på tre til fem sider eksklusive bilag på baggrund af selvvalgte fag og emner med relevans for studieområdet del 3. Forud for arbejdet med synopsen udarbejder eleverne en problemformulering, som skal godkendes af de involverede lærere. Problemformuleringen skal afgrænses på en måde, der sikrer, at der ikke kan ske genanvendelse af afsnit og/eller konklusioner fra besvarelser, som tidligere er blevet afleveret og rettet.

Synopsen skal danne grundlag for en samtale om relevante analyser, vurderinger, konklusioner og perspektiveringer samt om eksaminandens refleksioner over anvendelsen af teori og metode. I synopsen skitseres problemformulering, behandling af de faglige problemstillinger og en konklusion. Desuden indeholder synopsen metodeovervejelser, hvori eleven forklarer, hvordan de enkelte fag bidrager til udfoldelse af problemstillingerne, og hvor eleven reflekterer kritisk over anvendelsen af samfundsfaglig/humanistisk teori og metode. Eleven kan vedlægge et antal bilag. Synopsen sendes til censor.

Eksaminator og censor skal samlet have kompetence inden for de fag, der indgår med størst vægt i elevens synopsis.

Eksaminationstiden er ca. 30 minutter. Der gives ingen forberedelsestid. Eksaminationen består af eksaminandens præsentation og fremlæggelse af centrale problemstillinger rejst i synopsen samt en efterfølgende samtale mellem eksaminand og eksaminator med mulig inddragelse af censor.

Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilket omfang eksaminandens præstation lever op til de faglige mål for studieområdet. Eksaminanden skal herunder kunne:

- selvstændigt formulere og analysere samfundsøkonomiske, kulturelle og historiske problemstillinger
- argumentere fagligt, herunder forholde sig kritisk og perspektiverende til egne konklusioner
- forholde sig kritisk til metodeanvendelse
- reflektere over fagenes bidrag til emne og problemformulering
- søge og behandle faglig information med relevans for den valgte problemstilling.

Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering. Eksaminanden bedømmes alene ud fra den mundtlige præstation.

4.3. Enkeltfagskursister og selvstuderende

Del 2

Enkeltfagskursister og selvstuderende aflægger prøven i del 2 inden for rammerne heraf. Kursisten/den selvstuderende udarbejder en synopsis af et omfang på tre til fem sider eksklusive bilag, svarende til beskrivelsen i pkt. 4.2.

Bedømmelseskriterierne svarer til bedømmelseskriterierne for del 2 i pkt. 4.2. i denne læreplan.

Del 3

Kursisten/den selvstuderende udarbejder en synopsis af et omfang på tre til fem sider eksklusive bilag inden for rammerne af studieområdet del 3 som beskrevet i pkt. 4.2. Skolen udpeger blandt skolens lærere vejledere for den enkelte kursist/selvstuderende i de fag, der indgår med størst vægt i synopsen. Kursisten/den selvstuderende vælger i samråd med vejlederne område for synopsen. Problemformulering udarbejdes af eksaminanden og skal efterfølgende godkendes af skolen.

Bedømmelseskriterierne svarer til bedømmelseskriterierne for del 3 i pkt. 4.2. i denne læreplan.«